

Oslo, 22. mars 2018

Forslag til endringer i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) sender med dette på høring forslag til endringer i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse.

Alle interesserte inviteres til å komme med synspunkter på forslagene og annet innhold i anbefalingen innen 11. juni 2018. Synspunkter bes sendt til info@nues.no.

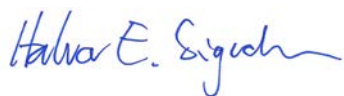
Bakgrunnen for forslagene er endringer i lover og regler, internasjonal utvikling og erfaringer med bruken av anbefalingen. Med finansiering fra Finansmarkedsfondet fikk NUES i 2016 utarbeidet en kartlegging av norske noterte selskapers bruk av anbefalingen, se [NUES' nettside](#). Noen av forslagene har bakgrunn i denne kartleggingen.

Som følge av EU-lovgivning venter vi endringer i norsk lovgivning om blant annet finansiell rapportering, revisor og aksjonærrettigheter. Vi har besluttet å avvente forslag om endringer i anbefalingen inntil det er klart hva norsk lovgivning vil gå ut på.

I høringsnotatet er det ikke foreslått endringer i *kommentarene* til anbefalingene. Kommentarene vil bli endret i tråd med de endringene i anbefalingene som blir vedtatt. Høringsinstansene er velkomne til å gi synspunkter på hvilket innhold kommentarene bør ha.

NUES har som mål at de endelige anbefalingene kan leses og forstås uten at det er nødvendig å kjenne innholdet og vurderingene i høringsnotatet. Vurderingene i høringsnotatet er derfor ganske korte.

Med vennlig hilsen
Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse

Halvor E. Sigurdson
leder

Stine Winger Minde
sekretariat

1. Samfunnsansvar (kapittel 1)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Det følger av anbefalingen kapittel 1 at styret bør "klargjøre selskapets verdigrunnlag og i samsvar med dette utforme retningslinjer for etikk og samfunnsansvar", da dette kan ha betydning for omverdenens vurdering av selskapet. Kjernen i begrepet samfunnsansvar er i kommentarene beskrevet som "selskapets ansvar for mennesker, samfunn og miljø som påvirkes av virksomheten og omhandler typisk menneskerettigheter, antikorrupsjon, arbeidstakerforhold, HMS, diskriminering, samt miljømessige forhold."

Etiske retningslinjer har vært en del av anbefalingen siden 2004, mens samfunnsansvar kom inn i 2010-utgaven. Anbefalingen om samfunnsansvar er knyttet til kravet om å redegjøre for temaet i regnskapsloven § 3-3 c. NUES anbefaler at selskapene har retningslinjer om samfunnsansvar.

NUES' vurderinger

Det er en trend at omverdenen ønsker informasjon fra selskapene om samfunnsansvar, herunder hvordan de forholder seg til risikoer og muligheter relatert til klima, se for eksempel sluttrapporten fra Europakommisjonens High-Level Expert Group on Sustainable Finance fra 2018, 2017-anbefalingene fra Task Force on Climate-Related Financial Disclosures og Oslo Børs' Veiledning om rapportering av samfunnsansvar fra 2016.

NUES vil fortsatt anbefale at selskapene har retningslinjer for etikk og samfunnsansvar. Etter NUES' syn er det imidlertid ikke nødvendig å anbefale at det er *styret som bør utforme retningslinjene*. Det er tilstrekkelig at styret *sørger for at* selskapet har retningslinjer om etikk og samfunnsansvar. Den praktiske utformingen av retningslinjene kan styret overlate til andre. Når NUES legger opp til at styret involverer seg i selskapets samfunnsansvar, følger det allerede av dette at styret gir føringer for hva retningslinjene skal gå ut på.

NUES foreslår å fremheve forventningene til styrets arbeid med strategi mv. i anbefalingen kapittel 2, se nedenfor. I den forbindelse foreslår NUES å tydeliggjøre i kommentarene at vesentlige risikoer og muligheter knyttet til samfunnsansvar også inngår i styrets arbeid med strategi mv. Det er derfor naturlig å flytte omtalen av retningslinjer for samfunnsansvar fra kapittel 1 til kapittel 2.

NUES foreslår videre at kommentarene også skal nevne "klima" som en del av kjernen i begrepet samfunnsansvar.

NUES' forslag

NUES foreslår å flytte anbefalingen kapittel 1 siste avsnitt om retningslinjer om etikk og samfunnsansvar til kapittel 2.

2. Virksomhet (kapittel 2)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen kapittel 2 er rettet mot den virksomheten selskapet skal drive. Selskapets virksomhet bør for det første fremgå tydelig av vedtektene. Selskapet bør videre ha klare mål og strategier innenfor denne angivelsen. Anbefalingen gjelder også den informasjonen selskapet bør gi i årsrapporten om disse forholdene.

NUES' vurderinger

NUES mener at anbefalingen fortsatt bør gå ut på at vedtektene bør ha en tydelig angivelse av den virksomheten selskapet skal drive. NUES foreslår imidlertid å justere ordlyden noe, uten at dette endrer realiteten.

NUES ønsker videre å fremheve forventningene til styrets arbeid med mål, strategier og risikoprofil for selskapet. Anbefalingen bør derfor rette seg mot styret fremfor selskapet som sådant. Samtidig ønsker NUES å fremheve verdiskaping for aksjeeierne som hovedmålet med selskapenes virksomhet.

Som nevnt ovenfor mener NUES at styrets arbeid med strategi og mål bør inkludere vesentlige risikoer og muligheter ved selskapets samfunnsansvar. NUES foreslår å omtale dette i kommentarene.

NUES foreslår videre å oppheve anbefalingen som refererer til årsrapporten, da dette allerede følger av redegjørelsen for eierstyring og selskapsledelse

Som nevnt i punkt 1, er det foreslått å flytte siste avsnitt i kapittel 1 til kapittel 2.

NUES' forslag

NUES foreslår at anbefalingen kapittel 2 skal lyde:

2. Virksomhet, mål, strategi og risikoprofil

Selskapets vedtekter bør angi tydelig den virksomheten selskapet skal drive. Selskapets virksomhet bør tydeliggjøres i vedtektene.

Styret bør utarbeide klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten, slik at selskapet skaper verdier for aksjonærene. Styret bør evaluere mål, strategier og risikoprofil minst årlig. Innenfor rammen av vedtektene bør selskapet ha klare mål og strategier for sin virksomhet.

Styret bør klargjøre selskapets verdigrunnlag og i samsvar med dette sørge for at selskapet har retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Vedtektenes formålsparagraf og selskapets mål og hovedstrategier bør fremgå av årsrapporten.

3. Selskapskapital og utbytte (kapittel 3)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen er rettet mot egenkapitalen, som bør være tilpasset selskapets "mål, strategi og risikoprofil". Videre fremgår det av anbefalingen at styret bør utarbeide en klar og forutsigbar

utbyttepolitikk mv. I tillegg omtaler anbefalingen styrefullmakter som gjelder kapitalforhøyelse og kjøp av egne aksjer.

NUES' vurderinger

Kartleggingen av selskapenes 2014-redegjørelser viser at kvaliteten på mange av redegjørelsene om egenkapital ikke er gode nok. NUES ønsker derfor å tydeliggjøre at anbefalingen omfatte den totale kapitalstrukturen i selskapene. Anbefalingen bør dessuten være rettet mot styret, og ikke mot selskapet.

Det bør fortsatt fremgå av anbefalingen at styret bør utarbeide og gjøre kjent en utbyttepolitikk. NUES foreslår imidlertid å forenkle teksten noe.

Videre bør anbefalingene om styrefullmakter bestå, men NUES foreslår også her å forenkle teksten.

NUES' forslag

NUES foreslår at anbefalingen kapittel 3 skal lyde:

3. Selskapskapital og utbytte

Styret bør sørge for at selskapet har en kapitalstruktur som er tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil. Selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil.

Styret bør utarbeide og gjøre kjent en klar og forutsigbar utbyttepolitikk. som grunnlag for de utbytteforslag som fremmes for generalforsamlingen. Utbyttepolitikken bør gjøres kjent.

Forslag om at styret skal få fullmakt til å dele ut utbytte, bør være begrunnet.

En styrefullmakt til å forhøye aksjekapitalen eller erverve egne aksjer bør være begrenset til et definert formål. En slik styrefullmakt bør ikke vare lenger enn frem til neste ordinære generalforsamling. Styrefullmakt til å forhøye aksjekapitalen bør begrenses være begrenset til et definerte formål. Skal styrefullmakt dekke flere formål, bør hvert formål behandles som egen sak i generalforsamlingen. Styrefullmakt bør ikke gis for et tidsrom vare lenger enn frem til neste ordinære generalforsamling. Tilsvarende gjelder styrefullmakt til kjøp av egne aksjer.

4. Aksjeklasser (kapittel 4)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen kapittel 4 første avsnitt går ut på at selskapet bør ha kun én aksjeklasse, uavhengig av hva som skiller aksjeklassene fra hverandre.

NUES' vurderinger

Etter NUES' syn bør anbefalingen om aksjeklasser modifiseres slik at bare aksjeklasser med ulik stemmerett er omfattet. En slik anbefaling bygger på et synspunkt om at alle aksjonærer bør ha lik adgang til å stemme for aksjer.

NUES foreslår videre å flytte denne anbefalingen til kapittel 5 om omsettelighet mv. Se derfor punkt 6 nedenfor for forslag til endring av anbefalingens ordlyd.

5. Habilitet og interessekonflikter (kapittel 4)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Selskapet bør ha retningslinjer som sikrer at styret blir gjort kjent med tilfeller der styremedlemmer og ledende ansatte kan ha interesser i avtaler som selskapet inngår.

NUES' vurderinger

Kartleggingen av selskapenes 2014-redegjørelser viser at etterlevelsen av anbefalingen ikke er god nok. NUES mener imidlertid at anbefalingen er tydelig nok til at det bør være enkelt å redegjøre for etterlevelsen.

Selskapene må være i stand til å sørge for at både styret og den øvrige ledelsen behandler alle saker og spørsmål uhildet, og ikke bare "avtaler" som dagens anbefaling viser til. Selskapene bør derfor sørge for å få informasjon fra styremedlemmer og ledende ansatte om forhold som kan føre til inhabilitet eller innebære interessekonflikter som er relevante for behandling av saker og spørsmål. NUES mener at det er en styreoppgave å organisere dette.

NUES legger derfor opp til at anbefalingen blir rettet mot styret og at anbefalingen får en noe mindre detaljert formulering enn i dag.

NUES' forslag

NUES foreslår at anbefalingen kapittel 4 siste avsnitt skal lyde:

Styret bør sørge for at styremedlemmer og ledende ansatte gjør selskapet kjent med vesentlige interessekonflikter de måtte ha. Selskapet bør ha retningslinjer som sikrer om at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

6. Omsetning av aksjer (kapittel 5)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Aksjer "skal i prinsippet være fritt omsettelige". Kommentarene nevner spesifikt to former for omsetningsbegrensninger: krav om styresamtykke og eierbegrensninger. Ifølge anbefalingen bør selskapene ikke ha slike begrensninger i vedtektene. Slike begrensninger kan likevel følge av lovverket, for eksempel for finansforetak.

Kartleggingen av 2014-redegjørelsene viser at alle selskapene i hovedsak praktiserer fri omsettelighet. Det er kun seks selskaper som redegjør for omsetningsbegrensninger. Den vanligste årsaken til avvik er at overdragelse krever styregodkjenning. Likevel oppgir disse selskapene at manglende styregodkjenning forekommer svært sjeldent eller aldri.

NUES' vurdering

Det kan argumenteres for at markedspraksis tilsier at kapittel 5 er overflødig. NUES mener likevel at det er grunnleggende at selskapene selv ikke hindrer eller vanskeliggjør fri omsettelighet av aksjer.

NUES

Norsk utvalg for eierstyring
og selskapsledelse

NUES ønsker å tydeliggjøre hva slags begrensninger anbefalingen sikter til. Anbefalingen vil etter forslaget omfatte begrensninger som gjelder eierskap, kjøp, salg og stemmerett.

NUES foreslår for det ene en materiell anbefaling om at selskapene selv ikke bør ha begrensninger om for eksempel eierkontroll eller stemmebegrensninger. For det annet foreslår NUES at selskapene bør gjøre rede for aktuelle begrensninger, herunder de som måtte følge av lov eller forskrift.

NUES' forslag

Som nevnt foran har NUES foreslått at anbefalingen om aksjeklasser blir flyttet til kapittel 5. NUES foreslår derfor at kapittel 5 skal lyde:

5. Aksjeklasser og omsettelighet ~~Fri omsettelighet~~

Selskapet bør ikke selv begrense adgangen til å eie, omsette eller stemme for aksjer i selskapet.

Selskapet bør gjøre rede for alle slike begrensninger som gjelder for aksjer i selskapet.

~~Selskapets aksjer skal i prinsippet være fritt omsettelige. Det bør derfor ikke vedtektsfestes noen form for omsetningsbegrensninger.~~

7. Generalforsamling (kapittel 6)

Bakgrunn og gjeldende rett

Allmennaksjeloven og tilhørende forskrifter stiller krav til hvordan generalforsamling skal forberedes og gjennomføres. Anbefalingen kommer i tillegg.

NUES' vurderinger

Etter NUES' syn kan enkelte av anbefalingene om generalforsamling fremstå som utydelige og unødig detaljerte, og dermed være vanskelig å gjøre rede for. NUES foreslår derfor å forenkle ordlyden, samt fjerne anbefalinger som i det vesentlige allerede følger av lov og forskrift.

NUES foreslår at det inntas en anbefaling om at saksdokumentene til generalforsamlingen bør være "presise" i tillegg til "utførlige". Videre mener NUES at det fortsatt bør anbefales at styret bør være til stede i generalforsamlingen. Etter NUES' syn er det tilstrekkelig at leder av valgkomiteen deltar, og ikke hele valgkomiteen. Ettersom revisors plikt til å delta følger av allmennaksjeloven, foreslår NUES å fjerne denne anbefalingen.

NUES foreslår å videreføre anbefalingen om uavhengig møteleder i generalforsamlingen. Det er opp til generalforsamlingen å avgjøre hvem som skal lede møtet. Hovedpoenget med anbefalingen er at styret bør legge til rette for at generalforsamlingen får mulighet til å velge en uavhengig møteleder. NUES foreslår derfor å ta bort den delen av anbefalingen som gjelder "rutiner".

NUES' forslag

NUES foreslår at anbefalingens kapittel 6 skal lyde:

6. Generalforsamling

Styret bør legge til rette for at flest mulig aksjeeiere kan utøve sine rettigheter ved å delta i selskapets generalforsamling, og at generalforsamlingen blir en effektiv møteplass for aksjeeiere og styret, blant annet ved å påse at:

Styret bør legge til rette for at aksjeeierne kan delta i selskapets generalforsamling.

Styret bør sørge for at:

- innkalling og saksdokumenter til generalforsamlingen, inkludert valgkomiteens innstilling er tilgjengelige på selskapets hjemmeside senest 21 dager før generalforsamlingen avholdes
- saksdokumentene er utførlige og presise nok til at aksjeeierne kan ta stilling til alle saker som skal behandles
- påmeldingsfristen settes så nær møtet som mulig
- styret og den som leder møtet legger til rette for at generalforsamlingen får mulighet til å stemme på hver enkelt av kandidatene til verv i selskapets organer
- styret, og leder av valgkomiteen og revisor er til stede i generalforsamlingen
- det foreligger rutiner som sikrer en uavhengig møteledelse i generalforsamlingen
- generalforsamlingen kan velge en møteleder som er uavhengig

Aksjeeiere som ikke kan være tilstede på generalforsamlingen bør gis anledning til å stemme. Selskapet bør:

- gi informasjon om fremgangsmåten for å møte ved fullmektig
- oppnevne en person som kan stemme for aksjeeierne som fullmektig
- utarbeide fullmaktsskjema, som så vidt mulig, utformes slik at det kan stemmes over hver enkelt sak som skal behandles og kandidater som skal velges

Selskapet bør legge til rette for at aksjeeierne får mulighet til å stemme i hver enkelt sak, herunder stemme på enkeltkandidater ved valg. Selskapet bør utforme fullmaktsskjema som ivaretar dette. Selskapet bør oppnevne en person som kan opptre som fullmektig for aksjeeiere.

8. Valgkomité (kapittel 7)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Formålet med anbefalingen om valgkomité er blant annet å sørge for en best mulig forberedelse av generalforsamlingens valg av styremedlemmer mv. Dette formålet gjelder også for selskaper som ikke har valgkomiteer.

Anbefalingene om valgkomiteens sammensetning er tenkt å balansere behovet for uavhengighet mellom de som forbereder valget og de som er kandidater, samt behovet for kunnskap om hvordan styret fungerer.

Kartleggingen av 2014-redegjørelsene viser at kvaliteten på redegjørelsene om valgkomité samlet sett ikke er gode nok. Dette gjelder både for selskaper som følger anbefalingen og for de som avviker. Kartleggingen viser også at valgkomiteene ikke gir tilstrekkelig gode begrunnelser for forslagene sine.

NUES' vurderinger

NUES har vurdert enkelte spørsmål rundt valgkomiteer.

- a) *Selskaper som ikke har valgkomité:* Formålet med anbefalingen tilsier at disse selskapene bør redegjøre for sin nominasjonsprosess på samme måte som selskaper som har valgkomité. NUES foreslår derfor at kommentarene skal gi tydeligere uttrykk for dette.
- b) *Sammensetning av valgkomité slik at den ivaretar "aksjonærfellesskapets interesser":* Redegjørelsene om dette er ofte av lav kvalitet. Én grunn kan være at det er vanskelig for styret – som avgir redegjørelsene – å vurdere hva disse interessene består i og om valgkomiteen oppfyller kriteriet. NUES foreslår derfor å tydeliggjøre i anbefalingen at komiteen bør begrunne forslag om kandidater til valgkomiteen, se nærmere nedenfor. Det blir da lettere å vurdere forslag til sammensetningen av valgkomiteen.
- c) *Styremedlem som medlem av valgkomiteen:* Anbefalingen om at ett styremedlem kan være medlem av valgkomiteen er trolig upraktisk. Da er det i så fall snakk om et styremedlem som ikke tar gjenvalg, noe som sjelden er kjent når valgkomiteen blir valgt. Valgkomiteen kan ha nytte av god kunnskap om styrets arbeid mv. NUES foreslår derfor at inntil ett styremedlem kan være medlem av valgkomiteen, slik ordningen er i Sverige. Det vil fortsatt være generalforsamlingen som velger hvilket styremedlem dette i tilfelle skal være.
- d) *Øvrig sammensetning av valgkomité:* I punkt 9 nedenfor foreslår NUES å fjerne omtale av bedriftsforsamling fra anbefalingene. Som en følge av dette kan setningen som referer til bedriftsforsamling (og representantskap) utgå. Dette vil forenkle anbefalingen.
- e) *Innstillinger fra valgkomiteene:* Kommentarene til anbefalingen gir en del veiledning om komiteenes arbeid og den informasjonen generalforsamlingen bør få. Innstillingene er likevel ofte preget av faktiske opplysninger fremfor vurderinger. NUES foreslår derfor å endre anbefalingen slik at det blir tydeligere at valgkomiteen forventes å begrunne forslaget om hver kandidat.

NUES' forslag

NUES foreslår at anbefalingens kapittel 7 skal lyde:

7. Valgkomité

Selskapet bør ha en valgkomité, generalforsamlingen bør velge komiteens leder og medlemmer, og bør fastsette dens godtgjørelse.

Valgkomité bør vedtekstfestes. Generalforsamlingen bør fastsette nærmere retningslinjer for valgkomiteen.

NUES

Norsk utvalg for eierstyring
og selskapsledelse

Flertallet i valgkomiteen bør være uavhengig av styret og ledende ansatte. Maksimalt ett styremedlem bør være medlem av valgkomiteen. Ledende ansatte bør ikke være medlem av komiteen. Valgkomiteen bør sammensettes slik at hensynet til aksjonærfellesskapets interesser blir ivaretatt. Flertallet i valgkomiteen bør være uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Minst ett medlem av valgkomiteen bør ikke være medlem av bedriftsforsamlingen, representantskapet eller styret. Maksimalt ett medlem av valgkomiteen bør være styremedlem og bør da ikke stille til gjenvalg til styret. Daglig leder eller andre ledende ansatte bør ikke være medlem av komiteen.

Valgkomiteen bør foreslå kandidater til styret og valgkomiteen og godtgjørelse til medlemmene av disse organene. Valgkomiteen foreslår kandidater til bedriftsforsamling og styre og honorarer for medlemmene av disse organer.

Valgkomiteens bør begrunne hvert forslag til kandidater innstilling bør begrunnes.

Selskapet bør informere om hvem som er medlemmer av komiteen og eventuelle frister for å foreslå kandidater legge til rette for at aksjeeierne kan foreslå kandidater overfor komiteen.

9. Bedriftsforsamling (kapittel 8)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

I anbefalingen side 7 redegjøres det for den norske styringsmodellen, herunder om bedriftsforsamlingen. Bedriftsforsamling omtales også flere andre steder i anbefalingen. Anbefalingen kapittel 8 gjelder blant annet sammensetningen og valg av bedriftsforsamling.

NUES' vurdering

Svært få selskaper har bedriftsforsamling. Etter NUES' syn belaster omtalen av bedriftsforsamling derfor anbefalingen mer enn nødvendig. Omtalen kan også gi et inntrykk av at bedriftsforsamling er en vanligere del av styringen av noterte selskaper enn det som er tilfelle.

NUES foreslår derfor at det som står om bedriftsforsamling i anbefalingen i utgangspunktet bør flyttes til kommentarene.

NUES' forslag

NUES foreslår å endre anbefalingen kapittel 8 om bedriftsforsamling slik:

8. ~~Bedriftsforsamling og s~~ Styre, sammensetning og uavhengighet

~~I selskaper som har bedriftsforsamling bør den sammensettes med sikte på bred representasjon fra selskapets aksjeeiere.~~

...

~~Generalforsamlingen bør velge styreleder. Styrets leder bør velges av generalforsamlingen hvis allmennaksjeloven ikke krever at vedkommende skal velges av bedriftsforsamlingen eller av styret, som følge av en avtale om at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling.~~

...

10. Styrets arbeid (kapittel 9)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen kapittel 9 gjelder hovedsakelig saksbehandlingen i styret.

NUES' vurdering

NUES har foran foreslått å endre anbefalingens kapittel 2, slik at det retter seg mot styrets arbeid med mål og strategier. Med en slik endring mener NUES at det er overflødig å anbefale at styret i tillegg "bør fastsette en årlig plan" for dette arbeidet.

NUES' forslag

NUES foreslår å oppheve anbefalingen kapittel 9 første avsnitt:

9. Styrets arbeid

Styret bør fastsette en årlig plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring.

...

11. Risikostyring og intern kontroll (kapittel 10)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Styrets oppgaver og ansvar når det gjelder forvaltning av og tilsyn med selskapet fremgår blant annet av allmennaksjeloven. Videre krever regnskapsloven at redegjørelsen for foretaksstyring skal inneholde en beskrivelse av hovedelementene i foretakets (herunder konsernets) systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen. Anbefalingen gjelder hvordan slik risikostyring og internkontroll bør foregå.

NUES' vurdering

Kartleggingen av 2014-redegjørelsene indikerer blant annet at selve systemene for internkontroll ofte ikke er godt nok beskrevet, samt at det ikke redegjøres tilstrekkelig for sammenheng mellom risiko og internkontroll. Det kan derfor stilles spørsmål om anbefalingen og kommentarene bør endres.

NUES mener at kapittel 10 er tilstrekkelig klart til at det bør være enkelt å redegjøre for etterlevelsen. Lovkravene er gjengitt i kommentarene, som presiserer hva selskapene nærmere bør beskrive.

NUES har mottatt innspill om at anbefalingen bør omfatte internrevisjon. I dag har man ikke noen slik anbefaling, men kommentarene peker på behovet for at styret får informasjon om organisering og gjennomføring av selskapets finansielle rapportering (side 36).

NUES har ikke funnet tungtveiende grunner til at det skal være en generell anbefaling om at selskaper bør ha internrevisor. NUES mener likevel at muligheten for å etablere en separat internrevisjon bør gå klart frem av kommentarene.

NUES' forslag

NUES foreslår at anbefalingen kapittel 10 ikke blir endret.

12. Informasjon og kommunikasjon (kapittel 13)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen gjelder flere sider ved selskapenes informasjon til omverdenen. Verdipapirhandelloven, regnskapsloven og børsregelverket mv. stiller bestemte krav til rapportering av finansiell og annen informasjon til verdipapirmarkedet. Oslo Børs har en egen IR-anbefaling som gjelder rapportering. Denne anbefaler at selskapene offentliggjør delårsrapport for første og tredje kvartal. Inntil regnskapsåret 2016 var delårsrapportering for første, tredje og fjerde kvartal pålagt i lov.

NUES' vurdering

Flere av anbefalingene om informasjon og kommunikasjon fremgår av øvrig lovgivning, børsens regler mv. Dette gjelder blant annet anbefalingen om at selskapet bør årlig publisere oversikt over viktige datoer. Dette gjenfinnes i dag i IR-anbefalingen punkt 3. Etter NUES' syn kan derfor anbefalingen forenkles på dette punktet.

Videre mener NUES at anbefalingen om at informasjon til selskapets aksjeeiere bør legges ut på selskapets internettside samtidig som den sendes til aksjeeierne, i stor grad overflødig. Av asal. § 5--11b nr. 3 følger det at informasjon og skjemaer som gjelder generalforsamlingen skal være tilgjengelig for aksjeeierne på selskapets internettsider etter nærmere regler fastsatt i forskrift. En tilsvarende regel følger også av Oslo Børs løpende forpliktelser for børsnoterte selskaper punkt 10.3.

NUES vil vurdere nærmere å anbefale at selskapene å avlegge kvartalsrapporter på samme måte som før 2017. NUES ber om høringsinstansenes syn på en slik endring.

NUES' forslag

NUES foreslår å oppheve andre og tredje avsnitt i anbefalingen kapittel 13:

13. Informasjon og kommunikasjon

...

~~Selskapet bør årlig publisere oversikt over datoer for viktige hendelser som generalforsamling, publisering av delårsrapporter, åpne presentasjoner, utbetaling av eventuelt utbytte med mer.~~

~~Informasjon til selskapets aksjeeiere bør legges ut på selskapets internettside samtidig som den sendes aksjeeierne.~~

...

13. Revisor (kapittel 15)

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen gjelder flere sider ved revisors oppgaver, herunder årlig møte mellom revisor og styret og styrets orientering om revisors godtgjørelse.

NUES' vurdering

EUs regelpakke "Reform av revisjonsmarkedet" fra 2014 ventes gjennomført i Norge. NUES kommer derfor tilbake til endringer i anbefalingen når reglene er gjennomført i norsk lovgivning.

Kartleggingen av 2014-redegjørelsene viser at en del redegjørelser om revisor har for lav kvalitet. Anbefalingene er formulert slik at de retter seg mot revisor. NUES mener det er styret/revisjonsutvalget som bør ha ansvaret for å sørge for etterlevelsen av kapittel 15. Anbefalingene bør derfor endres slik at de retter seg mot styret/revisjonsutvalget.

Anbefalingens fjerde avsnitt i kapittel 15 om møtet mellom styret og revisor følger i det vesentlige av revisorloven. NUES mener derfor at avsnittet kan utgå.

Videre mener NUES mener at også sjette avsnitt om informasjon om revisors godtgjørelse er overflødig. Denne informasjonen er tilgjengelig i noter til regnskapet.

NUES' forslag

NUES foreslår å gjøre følgende endringer i anbefalingen kapittel 15:

15. Revisor

Revisjonsutvalget ~~Revisor~~ bør sørge for at revisor hvert år legger frem årlig fremlegge for revisjonsutvalget hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet for utvalget.

Styret og revisjonsutvalget ~~Revisor~~ bør invitere revisor til møter hvor delta i styremøter som behandler årsregnskapet ~~behandles~~. I møtene bør revisor gjennomgå eventuelle vesentlige endringer i selskapets regnskapsprinsipper, vurdering av vesentlige regnskapsestimater og alle vesentlige forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen.

Revisjonsutvalget ~~Revisor~~ bør minst en gang i året gjennomgå ~~med revisjonsutvalget~~ selskapets interne kontroll med revisor, samt ~~identifiserte~~ svakheter revisor har identifisert og forslag til forbedringer.

~~Styret og revisor~~ bør ha minst ett møte i året uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er til stede.

Styret bør fastsette retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

~~I ordinær generalforsamling~~ bør styret orientere om revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester.

14. Utenlandske selskaper

Bakgrunn og gjeldende anbefaling

Anbefalingen bygger i hovedsak på at noterte selskaper er underlagt norsk lovgivning. Anbefalingen inneholder derfor "anbefalinger og veiledninger som dels utdyper og dels går lengre enn lovgivningen" (anbefalingen side 8). Redegjørelsene fra selskapene inneholder derfor i liten grad informasjon om hvordan de etterlever *lovregler*.

Utenlandske noterte selskaper er ikke underlagt norsk lovgivning på samme måte som norske. På enkelte punkter har anbefalingen derfor mer eller mindre gjentatt lovregler, slik at utenlandske selskaper blir omfattet av dem. Eksempler er kapittel 6 om generalforsamling og kapittel 15 om revisor.

NUES' vurdering

Anbefalingen vil bli for omfangsrik hvis alle norske regler skulle bli gjentatt. Reglene vil heller ikke alltid passe for utenlandske selskaper. Samtidig kan redegjørelser fra utenlandske selskaper bli ufullstendige hvis de ikke omfatter lovkrav (eller vedtektsbestemmelser e.l.) selskapene må forholde seg til når det gjelder eierstyring og selskapsledelse.

NUES mener at anbefalingen fortsatt bør ta som utgangspunkt at noterte selskaper er underlagt norsk lovgivning. Utenlandske selskaper bør da redegjøre for de lovreglene – norske eller utenlandske – om eierstyring og selskapsledelse de forholder seg til. Dette gjelder særlig der hvor reglene er annerledes enn de norske.

NUES foreslår å omtale dette i innledningskapitlet. Det blir da ikke en anbefaling, og følgelig blir det ikke regnet som et avvik fra anbefalingen om et utenlandsk selskap forholder seg til utenlandske regler.

NUES' forslag

NUES foreslår å ta inn en formulering i innledningskapitlet om at utenlandske selskaper forutsettes å redegjøre for de lovreglene om eierstyring og selskapsledelse som de forholder seg til.